

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДИЧНЕ ПРАВО**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Медичне право
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., зав. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	ruslana.heints@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм українського законодавства, що регулюють відносини у сфері надання медичних послуг та здійснення медичної діяльності, практика реалізації цивільно-правових норм у сфері медичного права, теорії та погляди, розроблені дослідниками медичного права.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи медичного права. 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин та способи захисту їхніх прав. 3. Правове регулювання окремих видів діяльності у сфері охорони здоров'я. <p>Медичне право є навчальною дисципліною, яка викладається здобувачами юридичних та медичних закладів вищої освіти. Предмет медичного права складається об'єктивно, незалежно від волі і свідомості окремо взятої людини або групи людей. Така об'єктивність пов'язана з потребами всього суспільства, яке зацікавлене в якісному і адекватному регулюванні взаємовідносин, що складаються у сфері медичної діяльності. Здійснення медичної діяльності включає організацію надання медичної допомоги, її безпосереднє надання в рамках діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів, а також контроль якості медичних послуг, що надаються.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Основи законодавства України про охорону здоров'я, Конституція України, Цивільний кодекс України, Європейська конвенція про соціальну і медичну допомогу, Венеціанська декларація стосовно невиліковних захворювань, Декларація прав людини і особистої свободи медичних працівників, Декларація про розвиток прав пацієнтів в Європі, Міжнародний кодекс медичної етики, Господарський кодекс України, закони України «Про екстрену медичну допомогу», «Про судову експертизу», «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині», «Про лікарські засоби», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про донорство крові та її компонентів», «Про психіатричну допомогу», інші закони та підзаконні нормативно-правові акти, зокрема, постанови КМУ «Про затвердження Порядку акредитації закладу охорони здоров'я», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики», «Питання медико-соціальної експертизи», «Про деякі питання здійснення державного контролю якості лікарських засобів», накази Міністерства охорони здоров'я України.</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Медичне право» є формування і розвиток у магістрантів їх професійної компетенції у галузі медичного права, спрямованої на отримання необхідного обсягу теоретичних знань щодо правового регулювання медичних правовідносин, здійснення медичної діяльності, набуття практичних навиків спеціалізованого правового захисту й правозастосування, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я.

Основними цілями вивчення дисципліни є ознайомлення правників із міжнародно-правовими стандартами в галузі прав людини та охорони здоров'я; вивчення національного законодавчого забезпечення сфери охорони здоров'я, у тому числі надання медичної допомоги; визначення правового статусу суб'єктів медичних правовідносин; з'ясування форм, способів і засобів захисту прав суб'єктів медичних правовідносин; окреслення правових умов і підстав здійснення окремих видів діяльності в сфері охорони здоров'я; визначення видів юридичної відповідальності в сфері охорони здоров'я; набуття практичних навиків щодо застосування норм чинного законодавства у цій сфері на практиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних, що містять норми, які регулюють медичні правовідносини;

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо юридичної кваліфікації життєвих ситуацій, що охоплюються предметом медичного права.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками медичних професій різного рівня (з експертами у галузі медицини та інших галузей знань та видів економічної діяльності).

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем у сфері медичного права, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування норм медичного права в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів медичного права.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на медичні правовідносини.

СК16. Здатність виявляти, припиняти, розслідувати правопорушення, виявляти та усувати причини й умови, що сприяють їхньому здійсненню.

Програмні результати навчання:

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з тематики медичного права, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.
 РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг
 РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих інститутів медичного права.
 РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування норм медичного права.
 РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у сфері охорони здоров'я.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медичного права

Тема 1. Загальні положення медичного права. Медичні правовідносини.	2	2	4
Тема 2. Медична реформа в Україні.	2	–	2
Тема 3. Медична допомога та медичне обслуговування. Договір про надання медичних послуг.	2	2	6
Тема 4. Інформована згода на медичне втручання. Лікарська таємниця.	–	2	6
Тема 5. Дефекти надання медичної допомоги. Ятрогенна патологія.	2	2	4
Тема 6. Захист прав учасників медичних правовідносин. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я.	–	2	6

Змістовий модуль 2. Правове регулювання окремих видів діяльності у сфері охорони здоров'я

Тема 7. Правове регулювання фармацевтичної діяльності та проведення медико-біологічних експериментів в Україні.	2	2	6
Тема 8. Правове регулювання медичних експертиз.	2	–	6
Тема 9. Правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині та донорства корови в Україні.	–	1	7
Тема 10. Правове регулювання допоміжних репродуктивних технологій в Україні	–	1	3
Тема 11. Медичне страхування.	–	2	6
Тема 12. Правове регулювання надання психіатричної допомоги.	–	2	4
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті, яка охоплює усі питання навчальної дисципліни.</p> <p>На контрольну виноситься 2 описових завдання, які оцінюються в 15 балів кожне, термінологічне завдання і задача, які оцінюються в 10 балів кожне. Максимальний бал за контрольну складає 50.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів) здобувач може виконати індивідуальне завдання за темою семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які розміщені на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/</u></p>
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.1-4.3, 4.61, 4.62 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік. Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).</p> <p>Якщо ж здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів, то залік проводиться у письмовій формі та передбачає виконання письмової залікової роботи на предмет з'ясування опанування магістрантом змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Заліковий білет включає 3 теоретичні питання та 1 задачу, які оцінюються по 25 балів кожне. Максимальний бал за залік – 100 балів.</p> <p>Залік може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 2 бали.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання здобувачами однієї обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, які магістранти опановують самостійно (перелік міститься у Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях, розв'язування тестових завдань 3</p>	

використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІЮІ.pdf>

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Булеца С. Б. Цивільно-правові відносини у галузі медичної діяльності: проблеми теорії та практики: монографія. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2015. 600 с.
2. Герц А. Договірні зобов'язання у сфері надання медичних послуг. дисертація на здоб. наук. ступеня д.ю.н. ... 12.00.03. Львів, 2016 421 с. http://idpnan.org.ua/files/gerts-a-a.-dogovirni-zobov_yazannya-u-sferi-nadannya-medichnih-poslug-_d_.pdf
3. Грін О. Основи медичного права. Альбом схем. Навчальний посібник. К.: в-во «Право», 2020. 377 с.
4. Майданик Р.А. Медичне право в системі права України. Навчально-практичний посібник. К.: Алерта, 2013. 32 с.
5. Медичне право: підручник / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 720 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/44786/1/%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA_05_08.pdf
6. Медичне законодавство: правова регламентація лікарської діяльності. Підручник. Кн. 2 / за ред. В.М. Москаленка, Б.В Михайличенка. К.: ВСВ Медицина, 2017. 496 с.
7. Стеценко С.Г., Галай В.О. Медичне право України (реалізація та захист прав пацієнтів): Монографія. К.: Атіка, 2010. 168 с.
8. Судова медицина. Підручник. Кн. 1 / за ред. Б.В Михайличенка. 5-те вид. К.: ВСВ Медицина, 2018. 448 с.
9. Савченко В.О. Правова відповідальність за медичну помилку. URL: <http://med.univer.kharkov.ua/science/vestnik/18/12.pdf>
10. Пташник І. Р. Цивільно-правове регулювання трансплантації в Україні. дисертація

на здоб. наук. ступеня к.ю.н. ... 12.00.03. К., 2016. 211 с.
https://drive.google.com/file/d/0B6e_r_dbLQfjc3B3MIJ1UTJtVjQ/view

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Гейнц Р. М. Медичне право: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. С. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

2. Гейнц Р. М. Медичне право: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023. С. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач:

**Руслана ГЕЙНЦ,
завідувачка кафедри цивільного права**